

YTTRANDE

2025-10-07

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Yttrande över delbetänkande SOU 2025:85 Ökad tydlighet, stärkt samverkan

Dnr: RÖ 2025/6414

Region Östergötland har beretts möjlighet att yttra sig över delbetänkande från SOU 2025:85 Ökad tydlighet, stärkt samverkan.

Sammanfattning

Region Östergötland

- välkomnar delbetänkandet och dess övergripande ställningstaganden och bedömningar,
- tillstyrker förslaget om ändring i Lag (2010: 630) om regionalt utvecklingsansvar,
- välkomnar förslaget om ett sammanhållet politikområde
- välkomnar ställningstagandet att regionerna föreslås behålla sitt uppdrag i sin helhet
- uppmanar utredningen att i sitt fortsatta arbete fokusera på att tydliggöra ansvarsfördelningen i ett sammanhållet system.

Region Östergötlands synpunkter

Region Östergötland välkomnar delbetänkandet och dess övergripande ställningstaganden och bedömningar. Region Östergötland tillstyrker förslag till förändring i Lag (2010: 630) om regionalt utvecklingsansvar även om regionens bedömning är att detta inte ändrar något i sak. Region Östergötland arbetar redan på detta sätt och har tolkat lagstiftning i den mening som utredningens förslag går. Region Östergötland välkomnar beskedet att utredningen avser föreslå att regionerna behåller ansvaret för det regionala utvecklingsansvaret. Det regionala ägarskapet är en förutsättning för ett demokratiskt och regionalt förankrat genomförande av politiken. Detta perspektiv är centralt för ett effektivt genomförande av politiken.

Region Östergötland delar framför allt bedömning om behovet av ett sammanhållet politikområde. Region Östergötland har allt sedan processen med att ta fram den nu gällande nationella strategin (Skr. 2020/21:133) betonat vikten av ett geografiskt helhetsperspektiv. Det är därför särskilt välkommet att utredningen delar den bedömningen. Region Östergötland ser också behovet av förtydligade mål och styrningsmekanismer för politiken.

Region Östergötland delar också bedömningen att samverkan är en förutsättning för ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av politiken. Samtidigt är frågan om inte många av de formella mandaten och uppdragen redan finns. Det handlar mer om en kultur, framför allt i myndighetsvärlden, där sektorsperspektivet ofta är rådande och kanske bristande resurser. Till exempel har länsstyrelsen redan idag uppdraget att samordna övriga myndigheter och bistå i arbetet med regional utveckling. Styrning och tydlig förväntansbild från regeringen är det som saknas. Region Östergötland uppmanar utredningen att pröva möjligheten till att förtydliga och specificera kraven på respektive myndighet i förordning (2017:583) om regionalt utvecklingsarbete.

Region Östergötland ställer sig frågande till utredningens slutsats rörande kommunernas involvering i det regionala utvecklingsarbetet. Region Östergötlands bestämda uppfattning är att detta samarbete i allt väsentligt fungerar väl. Utredningen själv påpekar den kommunala självstyrelsen (vilket inkluderar regionerna) och ser att här bör region och kommun själva hitta formerna för samverkan. Detsamma gäller samverkan med civilsamhälle och näringsliv. Region Östergötland ser inte varför utredningen ska överväga detaljstyrning i dessa delar. Utredningen bör fokusera på förhållandet mellan regering, dess myndigheter och regionerna.

YTTRANDE

2025-10-07

Region Östergötland anser att de regionala utvecklingsstrategierna skulle stärkas om ett krav på ett rumsligt perspektiv infördes i lagstiftningen. Förslagsvis i förordning om regionalt utvecklingsarbete. Idag ställer förordningen krav på att strategierna bygger på en analys som har beaktat det rumsliga perspektivet. Det finns dock inget krav på strategierna i sig ska presentera ett sådant perspektiv. Detta skulle vara ett effektivt sätt att säkerställa en rumslig planering i alla län, samtidigt som möjligheten till regionplan i enligt med plan- och bygglagen kvarstår för de län där behovet av en mer explicit mark- och vattenanvändningsplanering finns på regional nivå.

Slutligen vill Region Östergötland understryka vikten att utredningen fokuserar på att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan politikområdets aktörer och tacka utredningen för den konstruktiva dialogen så långt. Region Östergötland anser att en öppen och konstruktiv dialog under utredningens arbete är en framgångsfaktor.

Marie Morell
Regionstyrelsens ordförande

Mikael Borin
Regiondirektör

